

am consequens. om. vel conc. mi. qui tantum illud vult negativè, hoc est, non tollit, vel impedit. subdist. si teneatur impedire. conc. mi. secus. neg. mi. & conf.

433. Ob. 5. Tenemur ex lege charitatis, proximum peccantem statim corrigere: ergo multò magis tenemur corrigere nosmetipsos per penitentiam. Confir. Debemus statim avertere grave periculum corporis nostri: ergo multò magis debemus avertere grave periculum animæ, quale utique est periculum subeundi infernum. Resp. dist. ant. tenemur proximum ita corrigere, ut is statim confiteatur, aut perfectè contemnatur. neg. ant. ut cesset à peccato. conc. ant. & sub ead. dist. conc. vel neg. conf. Adde, debere nos proximum, tunc tantum corrigere, si sit periculum relapsus, vel penitentia nimium differendæ, & si speretur fructus. Ad confir. om. ant. neg. conf. Periculum grave corporis ordinariè ex dilatione remedii crescit, & periculum mortis augetur: quod si non contingeret, neque teneremur sub gravi, statim corpori remedium adhibere: at hoc non contingit necessariò in periculo animæ. Accedit, hominem per morbos impediri ab executione muneris sui: at non ita impeditur per peccatum: si tamen aliquis officio suo fungi in peccato nequeat, e. g. non possit sacra, ad quæ obligatur, dicere, tunc utique per accidens debet penitentiam agere.

434. Ob. 6. In statu peccati nihil possumus mereri de condigno: sed est graviter inordinatum contra charitatem ipsius, manere in tali statu: ergo. prob. min. à pari. si quis per plures menses, vel anno quasi toto, impediret proximum à suo lucro, graviter peccaret contra charitatem proximi: ergo etiam, qui impedit seipsum à tali lucro, peccat contra charitatem ipsius. Resp. Hoc argumento probaretur, quòd justus omittendo frequentiore usum sacramentorum, vel bonorum operum, peccaret graviter: quia privat se maximo cumulo meritorum: hac autem ratione tenetur quis sub gravi ad consilia, quòd est prorsus falsum; quare neg. min. saltem, si intelligatur, quòd sit ita graviter inordinatum, ut sit graviter peccaminosum contra charitatem erga seipsum. ad prob. neg. conf. Proximus esset invitus, nec etiam facile posset impediri, nisi vi, vel dolo, aut consilio malo, quæ omnia per se prohibita sunt, & non tantum contra charitatem, sed etiam contra justitiam: non ita se res habet, si quis impediat seipsum à lucro spirituali.

435. Ob. 7. Quilibet homo est semper in periculo subitanæ mortis, adeoque peccator semper est in periculo aeternæ damnationis: sed hoc periculum tenetur quilibet sub gravi vitare: ergo. Resp. dist. ma. quilibet est in periculo mortis proximo, aut magno, aut probabili. neg. ma. in periculo mortis tantum remoto. conc. ma. & sic dist. mi. neg. conf. Incomparabiliter plures non rapiuntur subito à vita, adeoque hoc periculum non est proximum, aut magnum,

ut vel adversarii ipsi debent fateri; si enim periculum mortis esset proximum, nulla foret reservatio casuum: non autem tenemur sub gravi, vitare quodcunque periculum, etiam tantum remotum; foret enim hæc obligatio nimis gravis: ex qua fors sequeretur majus periculum incurrendæ damnationis ex n. 411.

436. Dices. Ad periculum probabile mortis, obligans ad penitentiam, non requiritur, ut plures sint, qui in eo pereunt, quàm, qui id evadunt, modò plurimi pereant: ergo adhuc peccator est in probabili periculo mortis; quia plurimi, imò innumerati, subito moriuntur. prob. ant. ex prælio ordinariè plures milites evadunt, quàm in eo occumbant: & tamen adeuntes prælium tenentur prius confiteri, aut contritionem saltem elicere, ob probabile periculum mortis: ergo. Resp. neg. conf. ad prob. iterum conc. antec. & neg. conf. nam, ut sit periculum probabile, vel proximum mortis, debet saltem esse tale, ut communiter incutiat magnum mortis tanquam propinquæ timorem, ut facere solet imminens prælium, in quo non solent incomparabiliter plures evadere. Juxta adversarios, qui comedit piscem, qui aliquanto altius scandit, qui concedit cubitum &c. esset semper in probabili periculo mortis; quia plurimi in similibus occasionibus subito mortui sunt.

437. Ob. 8. Qui differt penitentiam, exponit se periculo morali novorum peccatorum: sed quisque tenetur vitare tale morale periculum: ergo debet quisque statim penitentiam agere. ma. prob. in primis ex S. Gregorio humil. 11. in Ezechielem post medium, ubi ait de peccato: *Si citius penitendo non tergitur, justo judicio omnipotens Deus obligat am peccatis mentem etiam in culpam alteram permittit cadere.* 2. Ut est sententia communissima Theologorum, non potest homo sine gratia sanctificante diu servare totam legem naturæ: ergo peccator, eà gratiâ privatus, est in morali periculo iterum graviter peccandi. 3. Experimenti etiam constat, quòd fideles, qui tantum semel in anno confitentur, ordinariè plura peccata mortalia afferant: ergo. minor autem superior, quòd scilicet teneatur quisque, tale periculum vitare, probata est n. 295.

Nec dicas 1. hoc periculum denuo graviter peccandi, tantum esse remotum; eoque non statim sequatur peccatum, sed tantum post aliquod tempus; nam per periculum proximum non intelligitur periculum peccati, eo momento, vel hora, committendi: sed sufficit, ut peccatum postea inferat, ut docet Lugo de penit. disp. 14. sec. 10. n. 164. & sanè non videtur esse ulla ratio, cur debeam vitare periculum peccati mox committendi, non autem periculum peccati post mensem patrandi.

438. Nec dicas 2. esse tantum periculum peccati alicujus indeterminati; nam ideo fortè est gravior periculum; quia est peri-

periculum etiam gravissimi peccati patrandi, & consequenter expositio sui in tale periculum est implicitus consensus in gravissimum etiam peccatum. Et quis dubitat, quòd si esset tibi revelatum, te in domo Petri peccatum grave commissurum, non tamen esset revelata ejus species, quis inquam, dubitat, quòd deberes, eam domum vitare? Plura hac dere exhibet Lugo de penit. disp. 14. n. 162. & disp. 15. n. 42. & seq. Hæc obiectio est satis difficilis.

Resp. 1. indirectè, hoc argumento, ut jacet, probari nimium, scilicet 1. teneri aliquem sub mortali vitare peccata venialia deliberata. 2. teneri sub gravi ad orationem matutinam, frequentem confessionem &c. 3. teneri deserere militiam, mercaturam &c. imò ut plurimum teneri deserere mundum, & sequi consilia Evangelica; nam facientes oppositum ordinariè incidunt in aliquod peccatum grave: hæc autem sunt aperta nimia, & à nemine admittenda.

439. Resp. 2. Hoc argumentum probat quidem, penitentiam non esse diu differendam: non autem probat, eam statim necessariò esse agendam; nam S. Gregorius cit. humil. 11. in Ezechielem paulo ante verba objecta sic ait de Deo: *Qui peccatorem diu expectat, ut redeat, non rediit, atque contemnit, ponit adhuc, ubi gravius impingat:* hoc est, permittit offensivum, seu occasionem novi peccati, ut patet ex contextu; unde Medina apud Vasquez in 1. 2. disp. 196. c. 4. n. 20. putat, S. Gregorium loqui tantum de peccato, in quo homo diu manet, contemnens auxilia quotidiana Divinae gratiæ, & sanè, ut patet ex verbis paulò antè allatis, S. Gregorius loquitur de contemnite reditum ad Deum. Ipse autem Vasquez loc. modo cit. vult, S. Doctorem non loqui de quovis peccato, sed tantum de illo, cujus actualis affectus adhuc durat, & habet connexionem cum alio consequente peccato; nam S. Gregorius ponit exemplum in eo, qui consentiens desiderio injusto habendi rem alienam, ab hoc movetur ad furtum, à furto autem, si scilicet in quæstionem trahatur, ad perjurium; unde juxta hos auctores iste textus S. Gregorii non venit ad rem.

Neque etiam rationes n. 437. objectæ plus probant, quam confessionem, aut contritionem, seu penitentiam, non posse licitè diu differri. Ad illud in probatione minoris adductum, scilicet, non referre, quòd periculum non sit peccati statim, sed tantum post aliquod tempus committendi, respondetur, utique multum referre, vel illud evadendi adhibeat, scilicet, si penitentia interim agatur; eum præferim non penitentia modicè, sed multum, seu diu dilata, id periculum creer; unde in forma dist. ma. qui diu differt penitentiam, exponit se morali periculo novorum peccatorum. conc. ma. qui non diu differt. neg. ma. & om. min. neg. conf.

440. Resp. 3. dist. aliter ma. qui differt penitentiam, exponit se periculo morali novorum peccatorum determinato. neg. ma. exponit se periculo indeterminato. conc. ma. & dist. min. tenemur vitare periculum novorum peccatorum determinatum, & quidem tunc, quando ex tali obligatione non sequitur nimia difficultas, vel majus, aut æquale periculum novorum peccatorum. conc. min. secus. neg. min. & conf. In primis hoc periculum non est determinatum; quia non est satis exploratum, ex qua tandem causa determinatè proveniat, quòd fideles, qui tantum semel confitentur in anno, ordinariè plura mortalia committant, sive an id proveniat ex absentia gratiæ sanctificantis: circa quam insuper etiam non constat, quantum tempus sit, quod diuturnum dici debeat, & intra quod non possit homo, privatus gratiâ, esse sine novo peccato, quod fortè aliquando respectu diversorum potest esse inæquale, si unus pluribus, alter paucioribus tentationibus, tam externis, quam internis, ad peccatum alliciatur.

441. Rursus non est exploratum, an non proveniat novus lapsus ex defectu propositi, vel ex non frequenti usu sacramentorum, neglectu orationis, aut aliorum piorum operum: vel ex fuga occasionum bonarum, aut ex amore sæculi: non, inquam, constat, qua de causa Deus gratiam efficacem neget; hinc non est ratio, cur fideles has potius, quàm alias causas, vitare debeant: omnes autem debere vitare, & quidem sub gravi, esset obligatio nimium gravis, & obligaret ad plura n. 438. recentita, ad quæ tamen nemo censet sub gravi fideles adstringi.

Videatur Dicastillo tract. 8. de penit. disp. 7. n. 258. ubi rectè distinguit, inter causam, seu periculum in communi, sive indeterminatum, & inter causam, seu periculum determinatum peccati in communi, sive indeterminati. Causam in communi, seu indeterminatam peccati, sive determinati, sive indeterminati, non tenemur semper vitare; quia esset onus nimium, & moraliter impossibile: certè Ecclesia non obligat, nisi ad annuam confessionem, licet dilatio ista confessionis sit aliqua causa indeterminata peccatorum, etiam gravium, ut observatum n. 437. At verò causam determinatam etiam peccati in communi, seu indeterminati, tenemur vitare, si non per accidens necessitas gravissima, seu impossibilitas excuset.

DISPUTATIO II.

De Sacramento Penitentia.

442. Penitentia virtus, vel certè actus ejus, pars est sacramenti penitentia; ut enim ex hucusque disputatis liquet, actus virtutis penitentia est dolor, sive contritio, sive

sive attritionis, cum proposito non peccandi de cætero: de quibus, cum jam fusc egerimus, non opus est addere plura. At, cum sacramentum poenitentiae plures adhuc partes involvat, de iis modò agendum est, & quidem hoc ordine, ut primò agamus de sacramenti huius essentia, & existentia, postea de ejus partibus, scilicet materia, & forma, quibus non minus, quam alia sacramenta, constituitur. Tractabimus autem prius de forma, tum de materia: inde subjungemus aliqua de potestate ministri, ac tandem de sigillo confessionis, seu obligatione confessarii, ad strictissimum de auditis silentium.

QUÆSTIO I.

De Essentia, & Existentia Sacramenti Poenitentiae.

ARTICULUS I.

An detur Sacramentum Poenitentiae, & quando sit institutum.

443. **S**acramentum Poenitentiae in Ecclesia dari negarunt Montanistæ sic dicti à Montano, à ejus patria Phrygia iidem hæretici etiam dicti sunt Cataphryges: idem negarunt Novatiani (de quibus n. 226.) postea etiam Wicleffus, Lutherus, atque Calvinus. Et quidem Lutherus l. de captiv. Babylon. c. de poenit. ait, sibi quidem confessionem secretam valde placere, eamque esse utilem, vel potiùs necessariam: sed addit, eam ex Scripturis probari non posse: item non esse necessarium, omnia peccata sacerdotibus confiteri: minus omnes peccatorum circumstantias exponendas esse. videatur Bellarminus tom. 3. controv. 4. de poenit. l. 3. c. 1. & 13.

Calvinus autem l. 3. institut. c. 4. §. 7. ausus est scribere de Catholicis: *Miror, qua fronte ausint contendere, confessionem, de qua loquuntur, juris esse Divini: cujus equidem vetustissimum esse usum fatemur, sed quem facile possumus evincere, omnino fuisse liberum. Certe nullam de ea statam fuisse legem, aut constitutionem, ante Innocentii III. tempora, eorum quoque annales narrant, & infra: itaque ipsi testibus nondum elapsi sunt anni recentis, ex qua injectus ab Innocentio III. laqueus, & imposita confitendi necessitas. & §. 19. Nihil mirum, si auricularem istam confessionem, rem adeo pestilentem, totaque nominibus Ecclesie noxiam, damnamus, ac sublatam è medio cupimus. vide Bellarminum loc. modo cit.*

Contra hos tamen omnes errores sic definit Tridentinum sess. 14. can. 6. *Siquis negaverit, confessionem sacramentalem, vel institutam, vel ad salutem necessariam esse, jure Divino, aut dixerit, modum*

secretè confitendi, sibi sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum, anathema sit. & can. 7. Si quis dixerit, in sacramento poenitentiae, ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure Divino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant, ... anathema sit. Prius autem nempe sess. 7. can. 1. de sacram. in genere. Jam anathema dixerat illi, qui dixerit, poenitentiam non esse verè, & propriè sacramentum.

444. Dico 1. Sacramentum poenitentiae rectè definitur, in quo sacerdos subditum sibi, cum iusto dolore, & proposito, legitime confitentem sua peccata, ab his absorvit. ita Navarrus in manuali c. 22. n. 11. & communiter alii, saltem quoad rem. Prob. Definitio, vel descriptio hæc, habet vocem sacramentum pro genere, in quo convenit cum sex reliquis sacramentis: per reliquas voces autem differt ab omnibus aliis, ut facile patet consideranti; quia ad nullum aliud requiritur confessio &c. insuper explicatur per hanc definitionem, quidquid essentialiter ad hoc sacramentum requiritur, scilicet: quòd poenitens debeat esse subditus, seu quòd idem est, quòd minister poenitentiae, debeat habere in eum jurisdictionem: item, quòd debeat poenitens requiritum dolorem, & propositum afferre (de quibus jam egimus disp. 1.) rursus, quòd debeat sacerdos poenitentem absolvere à peccatis quibus verbis simul indicatur, quænam huius sacramenti sit materia, & forma, quæ omnia in sequentibus magis explanabuntur: ergo hæc definitio est satis bona, licet non omnes minutias logicas observe.

445. Dico 2. Poenitentia, prout administratur in nova lege, est verum, & propriè dictum huius legis sacramentum. ita Concilia, Lateranense, Constantiense, Florentinum, Tridentinum, & cum his omnes Catholici. Prob. Poenitentia huic conveniunt omnia, quæ requiruntur ad sacramentum novæ legis: ergo, prob. ant. poenitentia hæc est cæremonia sacra, vel signum quoddam sensibile, sacrum, symbolicum, stabile, in pignus gratiæ à Christo institutum, & ex opere operato causativum gratiæ sanctificantis: hæc sunt prædicata, quæ possunt ad sacramentum novæ legis requiri, ut diximus in tr. de sacram. in genere an. 7. & 28. & communiter omnibus sufficienti ad rationem sacramenti novæ legis: ergo.

Prob. ant. Hæc poenitentia in primis est signum; quia ducit in cognitionem gratiæ remittentis peccata: dein est signum sensibus subiectum; nam modo sensibili, ac humano, exercetur hoc iudicium sacrum: est ulterius res sacra, seu conducens ad san-

sanctificandos homines, & cultum Divinum: quin etiam est symbolum absolutionis Divinæ: est quoque stabiliter jam per tot annos in Ecclesia adhibitum, ac tandem est à Christo institutum, tanquam pignus, & artha, vi cuius Christus contestatus est, & confirmavit suam promissionem de danda gratia: quam gratiam etiam ex opere operato, seu ex meritis ipsius Christi Domini poenitentia confert: quod ultimum nunc speciali conclusione est probandum. itaque

446. Dico 3. Sacramentum poenitentiae est à Christo Domino institutum, ad remittenda peccata, seu, quòd idem est, ad conferendam gratiam remissionem peccatorum, ita Catholici. Prob. Matth. 18. v. 18. Christus Apostolis ait: *Amen dico vobis, quæcunque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo: & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in celo: ubi potestatem, tam dimittendi, quam retinendi peccata, iis promisit, quam dein Joan. 20. v. 22. actu dedit; ita enim ibi habet Evangelista: Insuper, & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Hanc insufflationem, & hæc verba, omnes SS. Patres, & Concilia, intelligunt de potestate remittendi, vel retinendi peccata, per actum iudicalem: & ex iis inferunt, Apostolos, & eorum successores, esse iudices peccatorum, à Christo constitutos.*

Audiatur Tridentinum sess. 14. c. 1. sic loquens: *Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles post baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus, fuisse communicatam, universonum Patrum consensus semper intellexit: & Novatianus, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica tanquam hæreticos expulsi, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum, sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Evangelium annunciandi, contra huiusmodi sacramenti institutionem, falso detorquebant.*

447. Idem ostendit constantissima Ecclesie praxis per omnia sæcula, ut videre est apud Bellarminum, & alios: ergo hoc sacramentum est à Christo institutum, & habet annexam gratiam remissionem peccatorum: atqui hæc non habet ex meritis peccatoris, qui nullis propriis meritis remissionem peccatorum potest acquirere: ergo ex meritis Christi, seu ex opere operato. Quòd autem Christi instituerit etiam confessionem auricularem, probabimus infra, quando de confessione agemus: interim sufficiat canon Tridentini, citatus n. 443. inferius autem ostendemus continuam praxim confessionis, ab usque temporibus Apostolorum

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

observatam, ut rei, non institutæ ab Ecclesia, adeoque ut institutæ à Christo.

448. Dico 4. Sacramentum poenitentiae à Christo Domino institutum est post ejus resurrectionem Joan. 20. v. 22. quando apprensus discipulis dixit: *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* ita omnes. Prob. 1. auctoritate Concilii Tridentini sess. 14. c. 1. dicentis: *Domini autem sacramentum poenitentiae tunc præcipue instituit, cum a mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata &c.* Prob. 2. Tunc sacramentum hoc Christi instituit, quando Apostolis, ac eorum successoribus sacerdotibus, dedit potestatem remittendi peccata: atqui hæc dedit Joan. 20. v. 22. actu dedit; ita enim ibi habet Evangelista: *Insuper, & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* Hanc insufflationem, & hæc verba, omnes SS. Patres, & Concilia, intelligunt de potestate remittendi, vel retinendi peccata, per actum iudicalem: & ex iis inferunt, Apostolos, & eorum successores, esse iudices peccatorum, à Christo constitutos.

449. Jam verò in cœna ultima, ubi consecrati sunt Apostoli sacerdotes (quando Christus ipsis tradidit panem, & vinum consecratum, seu corpus suum, ac sanguinem, sub speciebus panis, & vini, atque illa verba subjunxit: *Hoc facite in meam commemorationem*, Luc. 22. v. 19. quæ juxta quosdam fuerunt formæ illius ordinationis) in cœna illa, inquam, nulla profus est mentio de tradita potestate solvendi, & ligandi: ergo ante resurrectionem Christi non fuit Apostolis tradita ea potestas: consequenter neque sacramentum illud institutum. Confirm. Ipsa insufflatio, & traditio Spiritus Sancti, in ordine ad solvendum, & ligandum, monstrant, Christum tunc voluisse instituire sensibilem, & stabilem cæremonium, ad homines à peccatis solvendo: adeoque cæremonium causativam gratiæ: quia remissio peccati fit per gratiam: sed in tali cæremonia stat ratio sacramenti poenitentiae: ergo.

450. Dico 5. Sacramentum poenitentiae est sacramentum distinctum à sacramento baptismi, ita omnes Catholici. Prob. 1. auctoritate Tridentini, quod sess. 14. can. 2. de sacram. poenit. sic definit: *Siquis, sacramenta confundens, ipsam baptismum poenitentiam sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo sacramenta distincta non sint, atque ideo poenitentiam non rectè secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.* Prob. 2. ex Patribus. Ipsi hoc sacramentum vocant secundam post naufragium tabulam; cum baptismus sit prima: ergo. Prob. 3. In sacramento baptismi longè alia est materia, & forma, atque sunt alia requisita, seu partes, quam in sacramento poenitentiae: ergo manifestè sunt inter se distincta. videatur Bellarminus tom. 3. controv.

1101. 4. de penit. l. 1. c. 13. & Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 17. sec. 1. n. 5.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

451. **O**B. 1. contra 2. conclusionem. SS. Patres antiquiores non vocant penitentiam sacramentum, nec Scriptura eam sic vocat: ergo penitentia non est sacramentum. Confir. 1. In lege veteri penitentia non erat sacramentum: ergo nec est sacramentum in lege nova. Confir. 2. Nulla præcessit figura hujus sacramenti in veteri testamento: sed debuisset aliqua præcedere, si esset sacramentum: ergo. Resp. neg. 1. p. ant. & dist. 2. Scriptura penitentiam non vocat sacramentum explicitè, conc. ant. non vocat sacramentum implicitè, neg. ant. & conf. Etsi in Scriptura penitentia non vocetur sacramentum explicitè, dicitur sacramentum implicitè: quia in Scriptura ipsi attribuantur ea omnia, quæ ad sacramentum requiruntur: quod sufficit, ut Ecclesia ei hanc vocem attribuat. Equidem de hac ipsa voce *sacramentum*, an in sensu, nunc ab Ecclesia adhibito, inveniatur in Scripturis, litem hæretici movent: sed de ea actum est in tract. de sacram. in genere n. 3. modò rem habeamus ex Scripturis, facile dein est probare, Ecclesiam habere potestatem, imponendi certis rebus certa nomina.

452. Quod autem attinet ad 1. partem antecedentis, quæ negat, SS. Patres nomen sacramenti tribuere penitentia, ea omnino est falsa: sic enim habet S. Gregorius Nyssenus in vita Moysis longè post medium. Moyses verò rursus per lapidem inundare aquis cremum fecit: quæ res, quantum, qualeque sit penitentia sacramentum docet. S. Augustinus in psalm. 146. ante medium ad vers. 3. Qui sanat contritiones corde, & alligat contritiones eorum: ait: Quæ sunt ista alligamenta? temporalia sacramenta. Alligamenta medicinalia sunt contritionis nostra sacramenta interim temporalia.

Idem S. Doctor epist. 180. sub medium. ait: An non cogitamus, cum ad istorum periculorum pervenitur extrema, nec est potestas ulla fugiendi, quantum in Ecclesia fieri solet, ab utroque sexu, argue ab omni etate concursus, aliis baptismum flagrantibus, aliis reconciliationem, aliis etiam penitentia ipsius actionem, omnibus consolationem, & sacramentorum confessionem. Theodoretus in epitome Div. decretor. c. de penitentia ait: Veteres sacramentorum mysteriorum typum, & figuram habebant: per ista autem mysteria intelligit penitentiam, & baptismum, ut patet ex contextu; unde penitentiam vocat mysterium: mysterium autem græcè significat idem, quod latine sacramentum.

453. Ad 1. confirm. om. ant. neg. peccat. Dico, om. ant. nam fors posset dici, illa sacrificia, & illam confessionem legalem, in ipsa sacrificii oblatione factam, de qua Numeror. 5. v. 7. fuisse sacramenta legis antiquæ, quanquam non causativa gratiæ. Sed hoc omisso neg. conf. Tunc necdum erat ulli hominum tradita potestas solvendi, sed tantum facultas solutos declarandi: & sic etiam Nathan 2. Reg. 12. v. 13. tantum revelavit, seu declaravit Davidi, quòd peccatum ejus à Domino sit remissum. Ad 2. confirm. neg. ma. Figura nostri sacramenti penitentia fuit hæc ipsa confessio, & penitentia antiquis præscripta. Rursus figura fuit iudicium lepræ, commissum sacerdotibus Lev. 13. imò quando Deus Gen. 3. v. 11. Adamum, & Evam, ad peccati confessionem adegit: vel quando Gen. 4. v. 9. ad Cain dixit: Ubi est Abel frater tuus? confessionis, & penitentia figuræ exhibuit: quin etiam solutio vinculorum Lazari, resuscitati Joan. 11. v. 44. à Christo præcepta Apostolis (ut docent S. Gregorius homil. 26. in Evangelia. S. Augustinus tract. 49. in Joan. in ea verba: Solvite illum: & alii Patres) figura fuit absolutionis sacramentalis.

454. Ob. 2. In quolibet sacramento requiritur elementum, juxta illud S. Augustini 17. 80. in Joan. Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum: sed in penitentia non datur elementum: ergo neque datur sacramentum. Confir. 1. Contritio non est sensibilis: atqui sacramentum debet esse sensibilis: ergo. Confir. 2. In sacramenti materia ponitur semper à ministro: atqui in penitentia materia non ponitur à ministro: ergo non est sacramentum. Resp. neg. ma. S. Augustinus loquitur ibi tantum de baptismo, & tantum explicat, quid in eo fiat: non autem docet, quid necesse sit, præsertim non docet, quid necesse sit in omni sacramento.

Certè nec in aliis sacramentis, excepto solo baptismo, datur elementum strictè dictum: latius autem dictum elementum, hoc est, res aliqua, vel materialis, vel se habens per modum materiam, seu aliqujus entis determinabilis à comparte (quo in sensu plures doctores ad omne sacramentum requirunt elementum) datur etiam in penitentia, scilicet datur contritio, & confessio. Ad 1. confir. dist. ma. contritio non est sensibilis immediatè in se. conc. ma. non est sensibilis mediatè in aliquo suo effectu, scilicet in confessione, ut ordinata ad absolutionem. neg. ma. & dist. sic mi. neg. conf. Ad 2. confir. dist. ma. in omnibus sacramentis materia ponitur à ministro, neg. ma. in aliquibus, conc. ma. & conc. mi. neg. conf. Non sunt sacramenta in omnibus equalia, ut ex tract. de sacram. cuilibet patet, & hinc non est semper bonum argumentum ab uno ad alterum.

455. Ob. 3. Christus Joan. 20. immediatè ante insufflationem ait Apostolis v. 21. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: jam

jam verò Christus fuit missus ad remittenda peccata sine sacramento penitentia (nam sine hoc ipse ea remisit) ergo etiam ita misit Apostolos. Confir. Apostoli non leguntur audivisse confessiones: ergo eorum tempore non fuit sacramentum penitentia: ergo non fuit institutum à Christo. Resp. neg. conf. Paritas utique, inter missionem Christi, & Apostolorum, non est omnimoda; alias debuissent etiam Apostoli habere unitam Divinitatem. Et certè ratione hujus Christus habuit illam potestatem altioris ordinis, seu excellentia, ut posset remittere peccata, etiam extra sacramentum: quam tamen non dedit Apostolis; (nec enim adversarii in æternum probare poterunt, istam potestatem esse Apostolis à Christo collatam) adeoque, cum potestas delegati, vel subdelegati, pendeat tota à voluntate delegantis, nullo ex capite Apostoli habuerunt eam potestatem altioris ordinis.

456. Accedit, quòd, cum Christus viderit intimè ejuslibet hominis conscientiam, ei ad iudicium ferendum non opus fuerit confessione penitentis: at Apostoli, universaliter saltem, conscientias non inspererunt. Ad confir. neg. ant. sed de hoc inferius à n. 568. plura, quando de confessione: ubi etiam ostendimus antiquissimum usum confessionis, & hanc à Christo, non autem ab Innocentio III. ut falsissimè asserit Calvinus, institutam fuisse. Interim tantum adduco illud Actor. 19. v. 18. Multique credentium veniebant, confitentes, & annunciantes actus suos: sive, ut habet Syriaca positio: Plurimique ex ijs, qui crederant, veniebant, & renuntiabant offensas suas, confitebanturque, quod fecerant: id est confessionem apud Paulum, & Silam deponebant, ut exponunt Baronius ad an. Chri. 56. n. 14. Bellarminus tom. 3. controver. 4. de penit. l. 3. c. 4. & Cornelius à Lapide in Actor. c. 19. v. 18. qui ultimus plures alios gravissimos auctores citat, & hanc sententiam inferius probat, in quam adhuc alii plures consentiunt.

457. Ob. 4. Potestas tradita Apostolis Joan. 20. non est potestas remittendi peccata, sed tantum annunciandi, peccata esse remissa, & prædicandi Evangelium: ergo nulla est nostra probatio. Confir. 1. Si Apostolis data fuisset ibi potestas solvendi à peccatis, etiam data fuisset potestas ligandi à peccata, seu imponendi penitentibus peccata: hoc est absurdum: ergo. Confir. 2. Prædicatio potest excicare fidem, per quam remittuntur peccata: ergo meritò dicitur, potestatem datam Apostolis tantum esse potestatem prædicandi.

Resp. neg. ant. Hæc interpretatio est contra omnes Patres, omnia Concilia, & universalem Ecclesie praxin: quin etiam contra rationem; nam 1. Christus voluit, Evangelium prædicari omni creatura, etiam hominibus invidis: non tamen voluit invidos solvi. 2. Hac ratione possent omnes etiam mulieres, imò & diabolus solvere à peccatis: quod utique non potest.

3. Solvere non significat annunciare solutionem: sicut aperire non significat, nunciare, ostium esse apertum: nec claves dantur janitori ideo, ut tantum dicat, ostium jam esse resecratum, sed, ut ipse aperiat.

Ad 1. confir. neg. ma. Sacerdotes ligant sufficienter peccatores, dum per juridicam sententiam eos non absolvunt, seu absolutione indignos pronuntiant. vide etiam alios modos ligandi n. 232. unde non opus est, ut sacerdotes ligent, seu alligent, aut imponant hominibus peccata, seu culpas, quas non commiserunt; nec enim voluit Deus, ut sacerdotes possint, animas innocentes reddere culpabiles. Ad 2. confir. neg. ant. in quantum dicit, quòd per fidem solam remittantur peccata; hoc enim est contra omnem sanam Ecclesie doctrinam: verum de hoc non est hic locus disputandi. Addo tantum, sic non explicari, quomodo Apostoli poterint ligare; quis enim dicat, non prædicare fidem esse ligare peccatores?

458. Ob. 5. Christus non instituit confessionem: sed eam Innocentius III. in Concilio Lateranensi primùm introduxit: ergo non est sacramentum. Resp. neg. ant. de quo inferius à n. 568. plura, quando de confessione. Quod autem Calvinus loc. cit. n. 443. dicit, scilicet confessionem primam fuisse institutam ab Innocentio in Lateranensi Concilio, est aut mendacium crassum, aut crassior ignorantia; cum jam antiquissimi Patres, pluribus sæculis antè illud Concilium, meminerint confessionis tanquam præceptæ. Sanè ipsi hæretici dicunt, Nestarium Constantinopolitanum Episcopum, S. Chrysoptomi antecessorem, abrogasse confessionem: igitur prius debuit fuisse in usu. Sed de hoc infra, ubi ostendimus, antiquissimum esse modum confitendi secretè: neque istum, sed tantum usum publicæ penitentia à Nestario pro illis temporibus esse sublatum. Quod spectat ad Innocentium, is non induxit simpliciter necessitatem, seu obligationem confessionis, sed in Concilio Lateranensi tantum statuit, ultra annum non esse differendam confessionem C. Omnis utriusque sexus. 12. de penit. & remiss.

459. Ob. 6. contra 4. conclusionem. Potest dici, sacramentum penitentia institutum fuisse jam ante mortem Domini: vel Matth. 10. aut Luc. 10. quando Christus Apostolos misit ad prædicandum: vel Matth. 18. v. 18. quando Petro, & reliquis Apostolis, dixit: Amen dico vobis: quæcunque alligaveritis super terram, erunt ligata & in calo: & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in calo: ergo. Confir. 1. Angelicus in 4. dist. 22. q. 2. a. 3. quæstion. 3. in corp. ait: Penitentia in diversis locis est à Deo instituta, quantum ad diversa: ergo non est instituta primum post resurrectionem. Confir. 2. Idem S. Doctor 3. p. q. 84. a. 7. in corp. ait: Sed id, quod pertinet ad officium ministrorum

sacramenti poenitentia, determinavit Christus *Matth. 16. ubi dixit Petro: Tibi dabo claves regni calorum &c. Efficaciam autem hujus sacramenti, & originem virtutis ejus, manifestavit post resurrectionem Luc. ult. ubi dixit, quod oportet predicari in nomine ejus poenitentiam, & remissionem peccatorum in omnes gentes: ergo hoc sacramentum, saltem quoad unam partem, jam fuit institutum ante resurrectionem.*

460. Resp. neg. ant. Quando Apostoli, vel discipuli, eo loco missi dicuntur, necdum erant sacerdotes, & necdum missi in omnem mundum; cum nondum ijs liceret, in viam gentium abire: neque etiam ad predicandum necessaria erat potestas absolvendi. Cur autem non dicendum sit, quod jam *Matth. 18. v. 18.* institutum fuerit sacramentum poenitentia, ratio data est *n. 448. & seq.* Non tamen nego, dici posse, hoc sacramentum tunc fuisse institutum quasi inchoative, radicaliter, aut dispositivè, ob quam fortè causam Tridentinum, citatum *n. 448.* dicit, id post mortem Domini præcipue institutum. Ad 1. confir. S. Doctor planè non videtur loqui de institutione propriè dicta, sed tantum de aliqua declaratione, vel explicatione sacramenti poenitentia; nam dicit, utilitatem poenitentia institutam fuisse *Matth. 3.* quo tantum dicere vult, utilitatem poenitentia fuisse declaratam; longè enim antè jam fuit utilis poenitentia: quin *ibidem* addit: Postea Jacobus expressit aliquid de poenitentia modo: quibus verbis utique non voluit dicere, S. Jacobum etiam fuisse institutorem sacramenti poenitentia, sed tantum id explicasse.

Ad 2. confir. neg. conf. Textus ille tantum dicit, fuisse tunc determinatum officium ministrorum poenitentia, quod suo tempore esset conferendum: non autem dicit, jam tunc fuisse actu collatum; cum ibi Angelicus citet textum *Matth. 16. v. 19. Tibi dabo claves &c.* ubi scilicet necdum dictum est: *Do:* postea autem, nempe post resurrectionem, aliter, sive de præfenti, manifestata, & instituta est virtus sacramenti poenitentia, & simul collatum Apostolis officium, seu potestas administrandi hoc sacramentum. Caterùm utique textus S. Doctoris obscurior explicandus est, quantum fieri potest, ut concordet claro textui Tridentini, citati *n. 448.*

461. Ob. 7. contra 5. conclusionem. Baptismus remittit, non tantum peccata præterita, sed etiam futura: ergo est idem cum Sacramento poenitentia. prob. ant. ex S. Augustino *l. 1. de nupt. & concupisc. c. 33.* ubi ait: *Ut eodem lavacro regenerationis, & verbo sanctificationis, omnia prorsus mala hominum regeneratores mundentur, atque sanentur, non solum peccata, que omnia nunc remittuntur in baptismo, sed etiam, que posterius humanâ ignorantia, vel infirmitate, contrahuntur, non, ut baptisma, quoties peccatur, toties repetatur, sed qui in corpore, quod semel*

*datur, sit, ut non solum antea, verum etiam postea, quorumlibet peccatorum venia fidelibus impetretur: ergo, Confir. 1. S. Fulgentius l. de fide ad Petrum (qui liber inter opera S. Augustini tom. 3. habetur) c. 30. baptismum vocat sacramentum fidei, & poenitentia: ergo. Confir. 2. Potest dici, per illa verba *Matth. 18. & Joan. 20.* Apostolis tantum datum fuisse potestatem remittendi peccata catechumenis per baptismum, & retinendi eadem negando baptismum: ergo.*

462. Resp. dist. ant. Baptismus remittit proximè, & immediatè peccata futura. neg. ant. remittit ea tantum remotè, dispositivè, seu tanquam dispositio necessariò præsupposita. conc. ant. & neg. conf. ad prob. neg. conf. S. Augustinus *ep. 23.* sic ait: *Semel perceptam parvulus Christi gratiam non amittit, nisi propria impietate, si etatis accessu tam malus evaserit; tunc enim etiam propria incipit habere peccata, que non regeneratione auferantur, sed alia curatione sanentur.* Ecce ait S. Doctor, non baptismum, sed alia curatione, scilicet poenitentia, debere curari delicta postea commissa; quare priori loco tantum vult, baptismum esse necessariam conditionem, in qua non remittantur peccata post baptismum commissa: quod patet ulterius ex verbis loco objecto additis: *Quid enim prodesset, vel ante baptismum poenitentia, nisi baptismum sequeretur? vel postea, nisi præcederet?*

Ad 1. confir. neg. conf. Baptismus dicitur sacramentum poenitentia; quia ante baptismum in actualibus peccatoribus prærequiritur poenitentia. Ad 2. confir. neg. ant. quia id negant omnes SS. Patres, & Concilia; quæ clamant, ibi Apostolis concessam fuisse potestatem judicariam: nec tantum in bonum infidelium, sed etiam fidelium, pro quibus non minus Christus sacramenta instituit, quam pro illis. Nec etiam (quod h. notandum) retentio peccatorum ibi indicata, est tantum negatio absolutionis; aliàs, si sacerdos nollet audire contentem, retineret peccata, quod est falsum: sed retentio illa est sententia judicialis, per quam peccator declaratur tamdiu ligatus peccato, donec certas impleat condiciones. At baptismi negatio non fit per sententiam judicalem: imò, cum necdum baptizatus nondum sit in Ecclesia, non est sacerdos, de eo judicare, juxta illud *1. Cor. 5. v. 12. Quid enim mihi de ijs, qui foris sunt, judicare?*

ARTICULUS III.

Quenam sint Partes Sacramenti Poenitentia.

463. Dico 1. Contritio, confessio, & absolutio, sunt partes essentielles sacramenti poenitentia. ita communiter nostri cum Thomistis con-

contra Scotum, qui in *4. dist. 16. q. 1. §. Hic intelligendum* (alii citant *§. De poenitentia Sacramento: qui est paragrahus minor in priore contentus*) dicit quidem, quod contritio, confessio, & satisfactio, requirantur ad hoc sacramentum, sed negat esse partes; sic enim habet: *De poenitentia Sacramento dico, quod ista tria nullo modo sint partes ejus; quia, ut dictum est dist. 14. poenitentia Sacramento est illa absolutio sacramentalis, facta certis verbis &c.* Maltrius tamen in *4. dist. 5. a. 2. n. 311.* docet, Scotum solummodo velle, quod sacramentum poenitentia formaliter metaphysicè, sive secundum rectum, in suo sensu acceptum, sit in sola absolutione: non verò, si sumatur materialiter, seu pro fundamento adequato significationis sacramentalis, quæ dein paulò fufius explicare contendit *n. 3. n. 321.*

Prob. autem conclusio. Christus hoc sacramentum instituit per modum judicii, ut colligitur ex Tridentino *sess. 14. c. 2.* ubi de Christo Domino dicitur: *Hos baptizatos, si se postea crimine aliquo contaminaverint, ... ante hoc tribunal, tanquam reos ipsi voluit.* item *ead. sess. c. 5.* dicitur: *Constat enim, sacerdotes judicium hoc incognitâ causâ exercere non potuisse: cum paulò antè jam dictum fuisset: Christus, e terris ascensus ad celos, sacerdotes suisque vicarios reliquit, tanquam præfatos, & judices, ad quas omnia mortalia crimina deferuntur: atqui judicium quodlibet de delictis involvit tanquam partes, non tantum sententiam judicis (quam involvi per se est clarum) sed etiam accusationem: ergo etiam sacramentum poenitentia involvit tanquam partes, non tantum absolutionem, tanquam sententiam judicis, sed etiam confessionem, tanquam accusationem. Rursus hoc judicium exigit accusationem, non qualemcumque, sed dolorosam, ut Tridentinum sæpius docet: ergo etiam exigit aliquam contritionem, adeoque etiam hæc est pars hujus sacramenti.*

Confirmatur 1. Concilium Florentinum in decreto Eugenii pro Armenis de hoc Sacramento ait: *Cujus quasi materia sunt actus poenitentis ... cordis contritio ... oris confessio ... satisfactio ... forma hujus sacramenti sunt verba absolutionis.* ubi nota, illud quasi (quod verbum etiam adhibet Tridentinum *sess. 14. c. 3.*) tantum significare, illos actus non esse materiam physicam, aut talem, quæ extrinsecus adhibeatur, sicut aqua in baptismo. Jam verò, quod est materia alicujus compositi, est etiam ejus pars, adeoque isti actus etiam sunt partes sacramenti poenitentia, & consequenter illud non consistit in sola absolutione: cui adde, quod absolutio à Florentino dicitur esse forma hujus sacramenti; forma autem non est totum sacramentum.

Confir. 2. Tridentinum *sess. 14. c. 3. & can. 4.* docet, tres actus poenitentis, contritionem, confessionem, & satisfactio- nem esse partes sacramenti poenitentia: &

quamvis non apertè contra Scotum definit, at, contritionem, & confessionem, esse partes essentielles, hoc tamen ulterius probari sic potest. Illud quod est pars, & quidem talis, ut sine ipso non possit dari essentia sacramenti, est pars essentialis: atqui actus poenitentis, contritio, & confessio, sunt partes, & quidem tales, ut sine ipsis non possit dari sacramentum poenitentia: ergo, ma. videtur esse clara cuique intelligenti terminos. mi. est ipsius etiam Scoti, citati *n. 463.* Jam verò de absolutione nemo dubitat, eam esse partem hujus sacramenti: cum sit ejus forma ex Tridentino *sess. 14. c. 3.*

464. Dico 2. Satisfactio est pars integralis sacramenti poenitentia. ita communis. Prob. conclusio. Satisfactio est pars hujus sacramenti, ut constat ex Tridentino modo citato: sed non est pars essentialis: ergo est integralis. prob. mi. potest sine satisfactione dari tota essentia sacramenti poenitentia, ut patet in moribundo, qui absolvi aliquando potest, etiam sine imposta poenitentia; quia scilicet mox moriturus nullam amplius potest implere: ergo satisfactio non est pars essentialis. Quod attinet ad intentionem, vel personam ministris, aut etiam poenitentis, itemque peccata, an sint partes, vel tantum requista ad hoc sacramentum, satis dictum est *tr. de sacram. in genere n. 91. & 97. ac seq.*

465. Ob. 1. S. Thomas 3. p. q. 84. a. 1. ad 2. ait: *Complementum sacramenti exhibet minister, dum poenitentem absolvit: adeoque absolutio est complementum hujus sacramenti: ergo non est pars essentialis.* Confir. Absolutio non est poenitentia: ergo neque est pars sacramenti poenitentia. Resp. neg. conf. complementum enim essentialè, quale est absolutio, est pars essentialis: & certè S. Thomas ibi loquitur de complemento, ultimò perficiente sacramentum. Ad confir. neg. conf. quamvis enim hoc sacramentum dicatur etiam poenitentia, non debet absolutio quoque posse dici poenitentia; quia non qualibet pars debet posse recipere omnem denominationem totius, ut jam sæpius dictum est, & patet in anima humana, qua: quamvis sit certissimè pars hominis, tamen homo dici non potest.

466. Ob. 2. à contrario. Sola absolutio significat remissionem peccatorum: ergo sola est totum sacramentum poenitentia. Confir. 1. Solus sacerdos est minister hujus sacramenti, & hic solum ponit absolutionem: ergo hæc sola est totum sacramentum. prob. conf. in aliis sacramentis sola actiones ministri sunt partes sacramenti: ergo etiam in isto. Confir. 2. Juxta nos debet admitti, quod etiam poenitens sit minister hujus sacramenti: hoc est absurdum: ergo. Resp. dist. ant. sola absolutio significat remissionem peccatorum ex institutione hominum. conc. ant. ex institutione DEI. neg. ant. & conf. DEUS enim ad prædicè significandam collationem gratiæ

remissive peccatorum, insituit etiam contritionem, & confessionem.

Ad 1. confir. neg. conf. ad prob. om. ant. de quo posset fors disputari. neg. conf. quia, ut sapius dictum est, & statim n. 9. non est semper legitima paritas ab uno sacramento ad aliud. Ad 2. confir. neg. ma. Minister non est necessariò ille, qui ponit materiam, sed qui ponit formam: sicut non is, qui lignum suppeditat, sed qui figuram facit, est statuarius; unde poenitens neque potest dici partialiter se absolvere: sicut non potest dici pauper, partialiter sibi dare elemosynam, quamvis aliquo modo moraliter influat in dationem, petendo, & rogando. verbo: denominationes hæ, ex communi usu, non tribuuntur cuilibet, qui quomodocunque concurrat, sed ei tantum, qui concurrat certo, ac speciali modo.

467. Ob. 3. Tridentinum *sess. 14. c. 3.* contritionem, confessionem, & satisfactionem, vocat tantum quasi materiam: ergo non potest inferri, quòd sint verè partes. Confir. 1. Idem Concilium, etiam panem, & vinum, vocat materiam sacramenti Eucharistie, quæ tamen non sunt partes constitutive illius sacramenti: ergo. Confir. 2. Etiam satisfactio à Concilio dicitur pars, sicut contritio: & tamen illa non est pars essentialis: ergo nec ista. Confir. 3. specialiter de contritione. Contritio non est sensibilis: ergo non potest esse pars totius sensibilis, seu sacramenti. Confir. 4. specialiter de satisfactione. Materia debet præsupponi ad formam: atqui satisfactio non præsupponitur ad absolutionem sacramentalem: ergo non est materia, adeoque neque est pars sacramenti.

Resp. neg. conf. quia inferrius *eod. cap.* Tridentinum contritionem, confessionem, & satisfactionem, vocat absolute partes, dicens: *Hæc de partibus &c.* similiter *can. 4.* de iisdem simpliciter ait: *Quæ tres poenitentia partes dicuntur.* Quòd autem eos actus vocet quasi materiam, inde est, quòd non sint materia in sensu physico, sed tantum in sensu morali. Ad 1. confir. dist. ant. & Tridentinum ibi loquitur de materia remota. conc. ant. loquitur de materia proxima. neg. ant. & conf. loquitur enim ibi de materia, quæ debet destrui, ut conficiatur SS. Eucharistia: ergo non loquitur de materia, quæ constituat sacramentum: non autem est similis ratio de contritione. Quamvis autem Concilium, etiam in aliis sacramentis loquatur aliquando de materia remota, quæ non debet destrui, sed usurpari, ita, ut ejus usus sit materia proxima, non tamen possunt simili in sensu ejus verba etiam exponi in nostro casu, dum agit de poenitentia; nam non est alius usus confessionis, qui sit materia proxima, sicut in matrimonio non est alius usus consentium: ergo, sicut consensus est materia proxima matrimonii, ita etiam confessio est materia proxima poenitentia. Accedit, quòd

judicium, ut dictum n. 463. involvat præ materia proxima, seu parte intrinseca, confessionem, vel negationem delicti.

468. Ad 2. confir. neg. conf. Ex illis Concilii verbis tantum habetur, quòd contritio, confessio, & satisfactio, sint partes quales autem sint, debet ex aliis verbis Concilii, vel ex ratione inferri. Ad 3. confir. neg. conf. Anima etiam non est sensibilis, & tamen est pars hominis sensibilis. Si dicas, animam esse sensibilem mediata in effectibus, dico, etiam contritionem esse mediata sensibilem in confessione, & per illam. Ad 4. confir. dist. ma. materia debet semper præsupponi ad formam, prioritatem physica temporis, vel naturæ. neg. ma. prioritatem aliqua logica, tanquam pars determinabilis ad compartem determinativam. conc. ma. & sic dist. mi. neg. conf.

Sic etiam in aliis sacramentis potest prius finiri forma, antequam saltem finiatur tota materia, e. g. in baptismo, antequam fiat, saltem tota ablutio; imò probabiliter, antequam ablutio incipiat: & tamen validus est baptismus: quamvis ablutio, & pronuntiatio formæ debeant in baptismo magis esse conjuncta, quam in poenitentia ablutio, & satisfactio; quia in hoc est magna diversitas inter sacramenta, ut dictum in *tract. de sacram. à n. 62.* & patet in matrimonio, in quo, præsertim quando fit per procuratorem, potest unus consensus esse satis disjunctus ab altero.

ARTICULUS IV.

An Sacramentum Poenitentia possit esse validum, & informe.

469. Sacramentum validum, & informe dicitur, non quasi receret suam formam constitutivam (sic enim neque validum, siue essentialiter completum esset) sed quia caret suo effectu, seu production gratiæ, quæ est forma quedam animæ, eam sanctificans, & ornans. Jam, quòd alia sacramenta, à sacramento poenitentia distincta, possint esse valida, & informia, seu infructuosa, probatum est in *tr. de sacram. n. 360.* Quòd autem etiam hoc sacramentum poenitentia possit esse validum, & informe, est opinio gravium doctorum, quos citat Suarez *tom. 4. in 3. p. disp. 20. sec. 5. n. 3.* quibus accedunt Lugo, Dicastillo, & alii.

Oppositum autem tenent etiam multi, & graves viri, Gabriel, Adrianus, Major, Medina, citati à Suarez *cit. sec. n. 2.* quibus addendi Valquez *tom. 4. in 3. p. q. 92. a. 2. dub. unic. n. 13.* Arriaga *tom. 7. disp. 13. sec. 2. n. 7.* Coniack *tom. 2. de sacram. disp. 4. dub. 11. n. 71.* Haunoldus *l. 4. tr. 4. n. 997.* Gormaz *de sacram. poenit. n. 284.* Elparza *l. 10. de sacram. in gener. q. 30. a. 5.* Gervasius *tom. 6. tract. 5. disp. 2. q. 2. a. 8. n. 83.* Maltrius in *4. disp. 5. n. 383.* & ut ait, Sco-

tista melioris notæ, pluresque alii, citati à La Croix *l. 6. p. 2. n. 672.* cum quibus, & pluribus recentioribus

470. Dico. Probabilius sacramentum poenitentia non potest esse validum, & informe. Prob. Vel sacramentum hoc esset tale ratione absolutionis, vel ratione confessionis, vel ratione doloris, ac propositi: nihil horum potest congruè dici: ergo. ma. patet; nam ista sunt omnes partes essentielles hujus sacramenti, & non est assignabile aliud caput, ex quo posset impediri effectus hujus sacramenti, si sit validum. min. prob. per partes. Non potest hoc sacramentum esse validum, & informe, ratione absolutionis; vel enim minister habet requisitum ordinem, jurisdictionem, approbationem, intentionem, simulque formam debito modo profert, vel non: si secundum, tunc sacramentum est invalidum: si primum, tunc ob nullum defectum formæ impeditur fructus, seu collatio gratiæ.

Nec dicas, posse ministrum velle, tantum absolvere ab uno peccato & non ab aliis; si enim hoc vellet, sacramentum foret invalidum; quia minister non habet potestatem absolventi tantum ab uno peccato, sed debet absolvere ab omnibus; alias absolvit à nullo. Si autem intentioni particulari absolventi tantum ab uno, prævaleret in ministro intentio generalis faciendi, quòd facit Ecclesia, absolveret ab omnibus, & conferretur gratia, si de cætero poenitens esset rite dispositus.

471. Sed neque potest sacramentum hoc esse validum, & informe, ratione confessionis; nam vel confessio est formaliter integra: & sacramentum est fructuosum, atque confertur gratia, ac etiam peccata, inculpabiliter omnia, remittuntur: vel confessio non est formaliter integra: & sacramentum est invalidum; quia committitur actualiter novum peccatum sacrilegii, cum quo non potest stare dolor, necessariò requisitus.

Pariter loquendum est de dolore, & proposito; vel enim adfuit dolor, & propositum, prout requiruntur à Tridentino: & sacramentum erit formatum: vel non adfuit: & sacramentum erit invalidum. Nec refert, an dolor, vel propositum requisitum, culpabiliter, an inculpabiliter omitatur; quia, licet ignorantia, vel impotentia invincibilis, excuset à novo peccato, tamen non supplet defectum requisiti necessari ad sacramentum: sicut nempe, licet inculpabilis ignorantia excuset à peccato eum, qui vino utitur ad baptizandum, non tamen reddit baptismum validum; quia Christus non instituit, aut determinavit pro materia sacramenti bonam fidem, seu existimationem ministri, sed rem, seu materiam ipsam.

472. Dicunt, hoc sacramentum posse esse informe ratione doloris, in hoc casu, si Petrus commiserit duo peccata gravia, e. g. furti, & perjurii, & unius, e. g. perjurii, licet

invincibiliter oblitus: accedat autem ad confessionem, cum dolore tantum particulari de furto, qui dolor ratione motivi se non extendit ad perjurium, ejus hinc & nunc, Petrus non recordatur: proponat insuper deinceps vitare omnia peccata gravia, sed ex motivo non doloroso, ne scilicet ipsum hoc propositum sit aliquis dolor, se extendens ad peccatum perjurii: in hoc casu, dicunt, habentur omnia requisita essentialia ad valorem sacramenti poenitentia, non verò ad fructum ejus: adeoque in hoc casu dabitur sacramentum poenitentia validum, & informe; nam erit validum; quia dantur omnes partes necessariò requisitæ: erit etiam informe; quia, cum non remittatur ullum peccatum, de quo non habetur dolor, nec etiam unum grave sine altero, non remittetur peccatum perjurii, adeoque nec peccatum furti: consequenter neque infundetur gratia; quia hæc cum nullo peccato gravi potest stare.

473. Sed contra est. Dolor, requisitus ad fructum sacramenti poenitentia, etiam requiritur ad ejus valorem: ergo. prob. ant. Scripturæ, Patres, & Concilia, non faciunt inter hæc duo ullum discrimen: ergo neque nos debemus facere; quia in questionibus circa rem, dependentem præcisè à libera institutione Dei (quæ nobis per solam revelationem innotescere potest, ac debet) nil debemus affirmare sine fundamento ex Scripturis, Conciliis, Patribus, vel communi auctoritate. prob. ant. Tridentinum *sess. 14. c. 3.* sic habet: *Sunt autem quasi materia hujus sacramenti, ipsius poenitentia actus, nempe contritio, confessio, & satisfactio: qui, quatenus in poenitente ad integritatem sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remissionem, ex Dei institutione requiruntur, hæc ratione poenitentia partes dicuntur: quibus in verbis noto sequentia.*

474. Primò. Tridentinum prorsus nullum facit discrimen, inter dolorem, requisitum ad valorem, & requisitum ad fructum: imò ait, rationem, quare actus contritionis dicatur pars sacramenti, esse hanc, quòd requiratur ad plenam remissionem peccatorum. Secundò. Concilium ait, hunc, & non alium actum, esse quasi materiam hujus sacramenti: ergo illa sola contritio est pars, & materia sacramenti, quæ requiritur ad remissionem peccatorum, seu fructum poenitentia: sed pars, & materia sacramenti, requiritur etiam ad valorem sacramenti; quia omnis pars requiritur ad plenam constitutionem totius: ergo.

Nec dicas, ex hoc textu Tridentini tantum inferri, quòd contritio ista sit pars integralis, sicut est satisfactio; cur enim non etiam dicis, confessionem esse tantum partem integram? scilicet aliunde probatur, satisfactioem quamcumque esse tantum partem sacramenti hujus integram: de dolore autem probatur, eum esse partem essentialem: nec Tridentinum alium dolorem assignat pro parte essentiali, & alium pro parte

parte integrali, nec alium pro valore, & alium pro fructu.

475. Uterius tertio idem Concilium *sess. 14. c. 4.* loquens de contritione, requisita tantum parte, ad sacramentum poenitentiae, ait: *Ad Dei gratiam in sacramento poenitentiae impetrandam disponit: ergo contritio, quae, quantum est ex se, non disponit ad gratiam, non est pars sufficienter in ratione doloris constituens hoc sacramentum.* Quarto rursus eadem Synodus *ead. sess. 14. c. 4.* ait, quod ad sacramentum hoc requiratur odium veteris vitae, & projectio omnium iniquitatum: nec ait, tantum projectendas esse iniquitates, quarum quis recordatur, sicut tamen dicit, eas tantum esse in confessione exponendas: sed adducit illud *Ezechielis 18. v. 31.* *Projicite à vobis omnes praevaricationes* (Concilium legit: *iniquitates vestras, in quibus praevaricati estis: adeoque vult, omnes omnino esse projectendas: hoc non potest fieri, nisi per dolorem universalem, ad omnia profus peccata se extendentem: ergo.*

476. Quinto tandem idem Tridentinum eadem *sess. 14. c. 5.* ait: *Reliqua autem peccata, quae diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur: atqui non intelliguntur inclusa in confessione, ratione hujus ipsius nudè sumptae; quia ea poenitens non exponit: nec ratione examinis pravii; quia hoc non est pars sacramenti; cum sacramentum hoc, saltem in moribundo, possit esse fructuosum sine examine: nec ratione absolutionis; quia sacerdos non potest velle, ut cadat sua absolutio in peccata, de quibus poenitens non dolet: nec ratione doloris, nisi hic sit universalis, ut patet ex pendenti: ergo, ut peccata, quorum quis oblitus est, possint cenferi inclusa in confessione, nempe ut dolorosa, debet dolor esse universalis, consequenter etiam ad fructum sufficiens.*

477. Dices. Ex his ipsiis textibus probatur, quod Concilium non loquatur de dolore requisito tantum ad valorem, sed de requisito ad fructum. Resp. neg. illatum. si enim hoc intendisset Concilium, tunc nunquam explicasset dolorem, qui tantum esset requisitus ad valorem, quod dicere est proptus absurdum; nam sic possent inferri multa, quae nec adversarii admittunt, e. g. quod ad valorem hujus sacramenti sufficiat dolor etiam inefficax, & propositum tantum particulare, adeoque, quod is, qui cum tali dolore, & proposito, confessus fuisset, non teneatur, postea ea peccata iterum exponere, sed tantum suam fictionem confiteri.

Unde enim ab adversariis probatur, plus requiri ad valorem sacramenti, nisi ex eo, quod Tridentinum dicat, contritionem, & propositum, esse partes sacramenti poenitentiae, & quidem eatenus, quatenus ad plenam peccatorum remissionem requiruntur? Quare ex Tridentino merito inferretur, quod probabilius idem dolor re-

quiratur ad valorem, qui requiritur ad fructum. Aliam probationem, ex eo capite, quod sacerdos non habeat potestatem absolvendi tantum ab uno peccato, adeoque, quod forma, in casu ad adversarii posito, non esset vera, vide apud Gormaz de *sacram. poenit. n. 289.* & Arriagam de *sacram. in genere disp. 13. n. 24. & seq.* Ego de ea inferius *n. 510.* aliquid dicam.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones.

478. **O**B. 1. S. Thomas in *4. disp. 17. q. 3. n. 4. quest. iunc. 1. in corp.* ait: *Confessio etiam potest esse in eo, qui non est contritus; quia potest peccata sua sacerdoti innoscere, & clavibus Ecclesiae se subjicere: & quamvis tunc, non percipiat absolutionis fructum, tamen recedente fictione percipere incipit: sicut etiam est & in aliis sacramentis; unde non tenetur iterare confessionem, qui scilicet accedit: sed tenetur postmodum fictionem suam confiteri: ergo sacramentum hoc potest esse validum, & informe, sicut alia sacramenta. Confirm. Aliqui patroni nostrae sententiae, qui ante Tridentinum scripserunt, non sunt multum curandi; quia nituntur fundamento falso, nempe ad valorem hujus sacramenti esse necessariam contritionem perfectam: ergo.*

Resp. S. Doctor satis obscure hic loquitur, & videtur longè plus admittere, quam adversarii velint, scilicet, quod sacramentum sit validum, etsi quis accedat, sine omni dolore, & cum fictione peccaminosa, quam postea tantum debeat confiteri. Equidem Illung *tract. 6. disp. 6. q. 3. n. 47.* contendit, Angelicum eo loco loqui de contritione perfecta, atque adeo tantum velle, confessionem factam sine contritione perfecta esse validam. Sed contra est. Confessio facta sine contritione perfecta, at non sine imperfecta, non est confessio facta, de qua tamen ibi S. Doctor loquitur. Ait quidem Illung, S. Doctorem supponere, quod saltem aliquando confessio facta cum attritione, scilicet non universalis, sit facta: at S. Doctor non loquitur de tali casu: certe ex ejus verbis tale potest colligi: dein S. Doctor loquitur de fictione culpabili, quam quis postea tenetur confiteri: & addit, tamen confessionem cum tali fictione factam recedente fictione gratiam cauere: quae, si in sensu stricto accipiuntur, neque ab Illung, neque ab ullo moderno admittuntur.

479. Uterius Angelicus *ead. disp. 17. q. 3. n. 3. quest. iunc. 2. ad 1. ait*, esse de essentia sacramenti contritionem, scilicet genericè talem. Rursus S. Doctor in *4. disp. 23. q. 1. n. 4. quest. iunc. 2. in corp.* docet, sacramentum poenitentiae existente contri-

tritione, quae est de essentia sacramenti poenitentiae, habere semper remissionem peccati, sicut baptismus, & confirmatio, habent characterem, & consecratio Eucharistiae habet transubstantiationem: nec dicit tantum *sape, sed semper*: ergo, sicut sacramenta baptismi, & confirmationis, non possunt esse valida, quin producant characterem, ita sacramentum poenitentiae non potest esse validum, quin producat remissionem peccati, siye, quin sit fructuosum. Unde quidam cum Vasquez *tom. 4. in 3. p. q. 92. a. 2. dub. unic. n. 13.* putant, S. Thomam hic retractasse priorem suam sententiam: & faceret Suarez *tom. 4. in 3. p. disp. 20. sect. 5. n. 2.* S. Thomam hic nostram sententiam tenere.

480. Hinc etiam ipsi Thomistae non conveniunt in explicando loco S. Doctoris, in objectione adducto, & quidam sentiunt, S. Doctorem tantum velle, quod, si talis poenitens eidem confessorio, habenti adhuc notitiam sufficientem priorum peccatorum, confiteatur, non necesse sit repetere confessionem. Fateor: expositio est dura: sed strictè literalis acceptio verborum, nec ab adversariis sustinetur. Angelico tamen vel maxime placebit, si in ipso exponendo teneamus semitam Tridentini: cumque hoc requiratur ad validum sacramentum poenitentiae talem dolorem, qui sufficit etiam ad sacramentum fructuosum, haec responsio S. Doctoris maxime cum isto Concilio concordat.

Ad confirm. retorqueo argumentum. Etiam nonnulli ex antiquioribus, qui sententiam oppositam tenent, eam adtraunt ex principiis, quae nunc communissime rejiciuntur: e. g. quod confessio valida possit esse sine dolore, saltem efficaci, vel sine dolore supernaturali, vel etiam, si ipsa culpabiliter non fieret integra; unde recentiores plurimi ab ea sententia recessere. Alii autem viam aliam *n. 472.* assignatam inierunt: quae tamen ipsa, cum nobis non videatur satis recta, ab earecedere visum est. in forma neg. conf. sicut adversarii eandem negant; aliud est enim adducere auctoritatem aliorum, aliud eorum rationes. vide *infra n. 692.* Dein, etsi illi auctores non essent adeo astimandi, sunt plurimi alii, qui non nituntur ijs fundamentis, sed melioribus aliis.

481. Ob. 2. Caetera sacramenta possunt esse valida, & tamen non formata: ergo etiam poenitentia. Confirm. 1. Etiam dolor specialis de uno peccato potest esse ex consideratione turpitudinis illius: ergo sufficit, ut docet Tridentinum. Confirm. 2. Nostra sententia est nimium rigida; quia obligat homines, ad iterum exponenda peccata, quae jam semel fuere confessi: ergo non debet admitti. Resp. neg. conf. Non est bona argumentatio quaelibet, ab uno sacramento ad alterum, ut jam diximus *n. 9.* Et certe, si argumentatio haec esset bona, posset quis cum actuali sacrilegio recipere sacramentum poenitentiae validum, ut potest alia sa-

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

cramenta, quod modernis temporibus nemo dicit. Ad 1. confirm. Resp. Etiam dolor naturalis potest esse ex turpitudine peccati: cur ergo non sufficit? scilicet, ut supernaturalitas, ita etiam requiritur universalitas, seu extensio doloris, ad omne peccatum grave commissum. Ad 2. confirm. neg. ant. nostra enim sententia non obligat sine ratione: dein casus, in quo juxta modernos adversarios sacramentum poenitentiae esset validum, & informe, est rarissimus, & potius studiosè excogitatus, quam practicus. Docti scienter cum tali dolore culpabiliter accedere nequeunt, ob primam propositionem, ab Innocentio XI. damnatam, ut patet consideranti: indòcti vix possent elicere dolorem talem, & simul propositum universale: certe communissime dolent ex universalis motivo gehennae, vel amoris Dei.

482. Ob. 3. Dolor tantum debet se extendere ad peccata commissa, non autem ad committenda: ergo non debet esse tam universalis, ac propositum. Confirm. 1. Senes saepe proponunt, non amplius peccare, quin doleant de delictis juvenutis: ergo stat propositum universale sine dolore universalis. Confirm. 2. Tridentinum requirit dolorem universalem, tantum ad plenam, & perfectam remissionem peccatorum: sed sine hac potest sacramentum esse validum: ergo. Resp. 1. om. totum. Debet dolor saltem se extendere ad omnia gravia commissa, ut projectantur omnes iniquitates: quo posito, nil sequitur contra nos.

Respondent alii 2. diff. ant. dolor tantum debet se extendere ad commissa, sub formalitate odii, ac detestationis. neg. ant. sub formalitate retractationis. conc. ant. & neg. conf. Utrique potest dolor se extendere ad peccata futura, sub ratione odii, ac detestationis: & hinc (ut ajunt) sub hac ratione debet se dolor extendere universaliter, ad omnia peccata praeterita, & futura, ut voluntatem peccandi excludat, prout Tridentinum requirit *sess. 14. c. 4.* dicens: *Si voluntatem peccandi excludat: quae verba cum immediate afficiant ipsam attritionem, seu dolorem, non videtur congruè dici, eam voluntatem tantam debere, excludi per propositum attritioni conjunctum.* Ex quo inferretur, quod, si in casu *n. 472.* allato, Petrus etiam habuisset dolorem, ad utrumque peccatum furti, & perjurii, non tamen ad omnia alia gravia peccata, sub formalitate odii se extendentem, adhuc sacramentum poenitentiae, ab eo perceptum, fuisset invalidum: vide etiam dicta *n. 307. & 308.* Ad 1. confirm. om. iterum totum: sed nego, eos senes rite poenitere; cum Tridentinum *sess. 14. c. 4.* expressè requiratur odium veteris vitae.

483. Ad 2. confirm. diff. ma. Tridentinum requirit dolorem universalem, tantum ad plenam remissionem peccatorum quoad culpam, & poenam aeternam. conc. ma. tantum ad remissionem omnium poenae, etiam ten;

temporalis. neg. ma. & dist. sic min. neg. conf. Certè nec ad veritatem dicent, per sacramentum formatum, sive positum cum dolore, ad fructum requisito, remitti poenam omnem temporalem; cum hoc ipsum neget Tridentinum *sess. 14. can. 12. de pœnit.* sed id tantum fit, quando sacerdos imponit, & pœnitens exequitur, poenam omnino proportionatam: quam tamen, quia sacerdos ignorat, aut pœnitentibus, nunc temporis valde delicatis, imponere non audeat, reservatur sapientissime remissio hæc purgatorio, nisi indulgentiæ subveniant. Negamus autem, quod sine remissione culpæ, & pœnæ æternæ, possit dari sacramentum pœnitentiæ validum.

484. Ob. 4. Ad sacramentum pœnitentiæ fructuosum requiritur quandoque dolor, qui non est pars sacramenti: ergo potest sacramentum esse validum, quin sit fructuosum. ant. prob. in hoc casu. Ponatur Petrus commisisse peccata gravia ante baptismum, & postea hunc ipsum sicut suscepisse, inde etiam alia peccata nova patrasse. Hoc posito, debet Petrus confiteri, saltem peccata post baptismum commissa, debetque ad sacramentum asserere dolorem etiam de peccatis ante baptismum admissis; nam sine dolore non remitterentur illa priora peccata, nec etiam sine prioribus posteriora: atqui dolor de peccatis, commissis ante baptismum, non est pars sacramenti pœnitentiæ: ergo. prob. min. dolor, qui non sit sensibilis per confessionem, non est pars sacramenti pœnitentiæ: atqui dolor de peccatis, ante baptismum commissis, non sit sensibilis per confessionem: ergo.

485. Resp. neg. ant. ad prob. in primis, si Petrus ante eliceret contritionem, & postea novum dolorem in ordine ad confessionem, nulla esset amplius difficultas in casu proposito, ut patet expendenti: sed hoc om. neg. min. ad prob. dist. min. dolor ille non sit sensibilis per confessionem nudè sumptam. conc. min. per confessionem ut ordinatam ad reconciliationem cum Deo, neg. min. & conf. Certè Christus potuisset instituire hoc sacramentum ita, ut necessarius fuisset dolor etiam de commissis ante baptismum; hoc enim *Arriaga tom. 7. de sacram. in gener. disp. 13. sec. 3. n. 12. & 17.* merito videtur innegabile: ea autem posita institutione (quam ob nostras rationes putamus, pro casu objectionis de facto dari) confessio non nudè sumpta, sed tamen ut ordinata, ad reconciliationem cum Deo, faceret dolorem illum sensibilem: quin imò idem actu contingit in casu, quo aliquis ex iusta causa peccatum gravè licet retinet in confessione: ergo etiam in nostro casu confessio facit sensibilem dolorem, qui necessarius est ad reconciliationem cum Deo, qualis hic, & nunc, est dolor se extendens etiam ad commissis ante baptismum: & licet ista non sint materia confessionis, adeoque neque confessio eorum sit pars sacramenti, est tamen pars sacramenti dolor de illis.

486. Dtes. Ad valorem sacramenti

sufficit dolor ex motivo dedecentia specialis, quæ datur in homine Christiano peccante: rursus sufficit dolor ex motivo turpitudinis relapsus in idem peccatum: ergo Petrus in dicto casu, habens talem dolorem, haberet dolorem sufficientem ad valorem sacramenti, sed non ad fructum: ergo Respondent alii 1. neg. ant. quia hic dolor non excludit omnem voluntatem peccandi, vide dicta n. 482. Resp. 2. dist. ant. sufficit talis dolor in eo, qui non habet peccata, ante baptismum commissa, & necdum remissa, om. ant. sufficit etiam in eo, qui habet talia peccata, neg. ant. & conf. Ajunt in super quidam, ex his motivis non elici sufficiens propositum; eoquod, si talis homo postea resciret, se non fuisse rite baptizatum, aut peccata priora non fuisse verè à se commissa, non sufficienter retraheretur ab illis motivis à non peccando de novo; quia sequentia peccata non essent peccata Christiani, aut reincidentiæ.

487. Ob. 5. Sacramentum hoc potest esse validum, & informe, ratione propositi inefficacis, quod tamen bona fide creditur esse efficacis: ergo absolute potest dari sacramentum hoc validum, & informe. ant. prob. si non sufficit, saltem ad valorem sacramenti, propositum inefficax, tunc plurimæ confessiones erunt invalidæ: hoc est nimis durum: ergo. Confr. Posset saltem dici, sacramentum fore validum, & informe, ob defectum actuum fidei, & spei: ergo. Resp. neg. ant. Tridentinum expressè requirit propositum simpliciter tale, & dolorem, qui voluntatem peccandi excludat: atqui propositum inefficax est tantum quædam velleitas, nec excludit voluntatem peccandi: ergo. ad prob. dist. ant. si non sufficit tale propositum, plurimæ confessiones erunt invalidæ, apud homines bonos, aut sincerè pœnitentes. neg. ant. apud quosdam, præsertim consuetudinarios, om. ant. & neg. conf. pro his enim ultimis nollem me semper vadem præbere.

Ad confr. neg. ant. sicut enim actus fidei, & spei, vel formaliter, vel virtualiter tales, requiruntur ad fructum, ita etiam requiruntur ad valorem sacramenti. Adde, quod si actus vix possint abesse: certè dolor, qui supernaturalis esse debet, elici nequit sine prælucente fide supernaturali de Deo offenso. Nec etiam facile quis accedit ad hoc sacramentum, nisi cum spe remissionis peccatorum, & cum aliquo motu spei, sive amore concupiscentiæ erga Deum, de quo vide dicta n. 152, videatur etiam *Arriaga tom. 7. de sacram. in genere. disp. 13. sec. 5. n. 27. & seq.*

488. T

Quibus in verbis consistat Forma Absolutionis.

123

QUESTIO II.

De Forma Sacramenti Pœnitentiæ, seu Absolutionis.

ARTICULUS I.

Quibus in Verbis essentialiter consistat Forma Absolutionis.

488. T

489. U

490. Dico 1. Verba illa: *In nomine Patris &c.* seu invocatio SS. Trinitatis, probabilis non sunt de essentia formæ. ita communiter scholastici contra paucos antiquos, citatos à Lugone *de pœnit. disp. 13. sec. 1. n. 11.* quorum opinio teste eodem Lugone *cit. sec. 1. n. 12.* ab omnibus rejicitur. Prob. conclus. Nec in Scripturis, nec in traditione, nec in Conciliis, aut Patribus, habetur ullum fundamentum dicendi, ea verba esse essentialia; non enim magis hoc sacramentum fit in nomine DEI, quam alia omnia; quamvis invocatio SS. Trinitatis non sit de essentia omnium aliorum sacramentorum: ergo.

Unde hæc invocatio tantum essentialis est baptismi, & juxta quosdam etiam confirmationi: & quidem de baptismi hoc est certum; cum Christus Dominus eum instituendo expressè voluerit, SS. Trinitatem invocari; sic enim Ecclesia explicat ea verba *Matth. 28. v. 19. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, Spiritus Sancti.* Congruentia etiam hæc addi potest. Baptismus est Ecclesiæ janua: igitur convenienter in ejus ingressu sit professio precipui mysterii nostræ religionis. Ex hac, vel simili ratione etiam videtur Lugoni *loco modo citato*, esse de essentia formæ confirmationis invocationem SS. Trinitatis: sed de hoc vide dicta in *tract. de Euchar. n. 4.*

491. Docent tamen Granado, Vasquez, & alii, illum graviter peccatorum, qui invocationem illam in absolutione sacramentali omittit, ob aliquale saltem periculum invaliditatis sacramenti: quod magis dicendum est post damnatam primam propositionem ab Innocentio XI. de qua jam sæpe dictum. Accedit, quod accidentaliter etiam tantum mutatio materiæ, aut formæ sacramentorum, contra communissimam praxin Ecclesiæ, sæpe sit peccatum mortale. Sanè, si liceret cuilibet, etiam tantum accidentaliter, mutare formas, aut materias sacramentorum, sequeretur magna confusio, & periculum mutationum etiam substantialium. Quare, quando S. Thomas 3. p. q. 84. a. 3. ad 3. dicit: *Relinquitur arbitrio sacerdotis, an scilicet velit apponere invocationem SS. Trinitatis, vel aliquid simile, an non, id dictum non videtur ita accipiendum, quasi diceret vellet, id practicè probabile esse; sed tantum speculativè, loquendo de valore sacramenti.*

492. Dico 2. Essentia formæ absolutionis stat in his solis verbis: *Absolvo te.* ita S. Thomas 3. p. q. 84. a. 3. in corp. & alii, incomparabiliter plures, quam sint ii, qui oppositum docent: quæ ipsa auctoritas in re,